

Reakcia na vystúpenie ministerky zdravotníctva

Prejav, ktorý ministerka zdravotníctva doc. MUDr. Andrea Kalavská, PhD, predniesla dňa 12.9.2019 pri príležitosti prvého čítania návrhu novely zákona č. 355/2007 v NR SR, obsahoval množstvo nepresností a zavádzajúcich formulácií. Aby sme zachovali stručnosť, poukážeme len na najzávažšie z hľadiska spornej novely, v kontexte dôvodovej správy a verejných výstupov MZSR.

Vakcinológia vs letecký priemysel

AK: "Nedokázala by som sa baviť s konštruktérom Airbusu alebo Boeingu či tam má byť tri poschodia, osem motorov, štrnásť motorov, lebo mám takýto pocit"...

Toto prirovnanie považujeme za zavádzajúce. Diskusia o očkovaní v skutočnosti nie je o tom, že by laici diktovali výrobcovi antigénne zloženie alebo očkovačiu schému vakcín. V zmysle analógie ide v skutočnosti o to, že štát núti každého občana letieť v určený čas určeným typom lietadla, hoci existujú aj iné typy lietadiel, dokonca sú aj iné dopravné prostriedky, a niektorí občania chcú cestovať v inom čase alebo nechcú cestovať vôbec.

Zaočkovanosť vs kolektívna imunita

AK: "My tu ideme dávať len to, alebo ideme reagovať na to, že nám klesá kolektívna imunita pod 95 percent, kedy už hrozí, že sa na Slovensku začnú šíriť infekčné ochorenia, ktoré sa nešírili."

Podľa nás, ministerka zamieňa zaočkovanosť a kolektívnu imunitu, a ani v jednom nemá pravdu.

Zaočkovanosť detí

Podľa údajov, ktoré SR ohlásila do databázy WHO, bola zaočkovanosť detí nasledovná:¹

vakcína	2015	2016	2017	2018	priemer
DTP3	96	96	96	97	96,25
MCV1	95	95	96	96	95,5
PCV3	96	96	96	96	96

Prvý riadok zodpovedá hexavakcín, druhý MMR vakcín (osýpky, mumps, rubeola) a tretí pneumokokovej vakcín. Ako vidno, **v žiadnom prípade sa nedá hovoriť o poklese pod 95%**. Práve naopak, zaočkovanosť detí v roku 2018 mierne **stúpla**.

Zaočkovanosť celej populácie

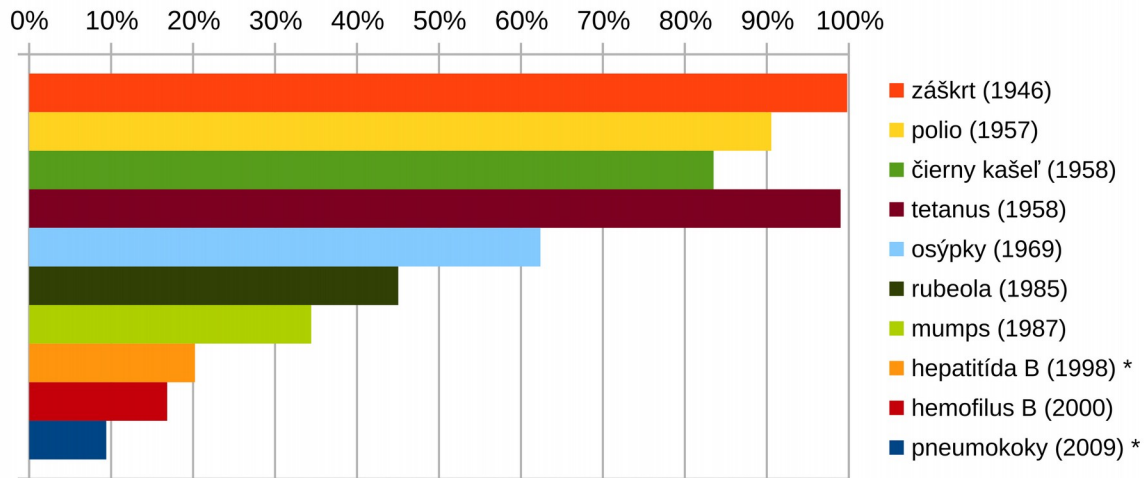
V zmysle kolektívnej imunity má zmysel diskutovať skôr o zaočkovanosti celej populácie, t.j. vrátane dospelých. Tá historicky neustále stúpa, pretože staré neočkované generácie prirodzene odchádzajú a nové generácie sú už plošne očkované. Nakoľko však sa viaceré vakcíny zaviedli len nedávno, zaočkovanosť proti nim nikdy nedosahovala 95%.² Pozrite graf:

1 WHO Immunization, Vaccines and Biologicals - Data, statistics and graphics.
http://apps.who.int/immunization_monitoring/globalsummary/timeseries/tscoveredtp3.html

2 Tuhársky, P.: Hovoríme o vede 55 - Ochorenia a zaočkovanosť. Dieťa 4-5/2019. PRO LIBERTATE Publishing, s.r.o. ISSN2585-9765

Zaočkovanosť slovenskej populácie

proti ochoreniam v povinnom očkovačom programe 2018 (podľa roku zaradenia)

* Zaočkovanosť počítaná len v rámci plošného očkovania detí, v skutočnosti mierne vyššia

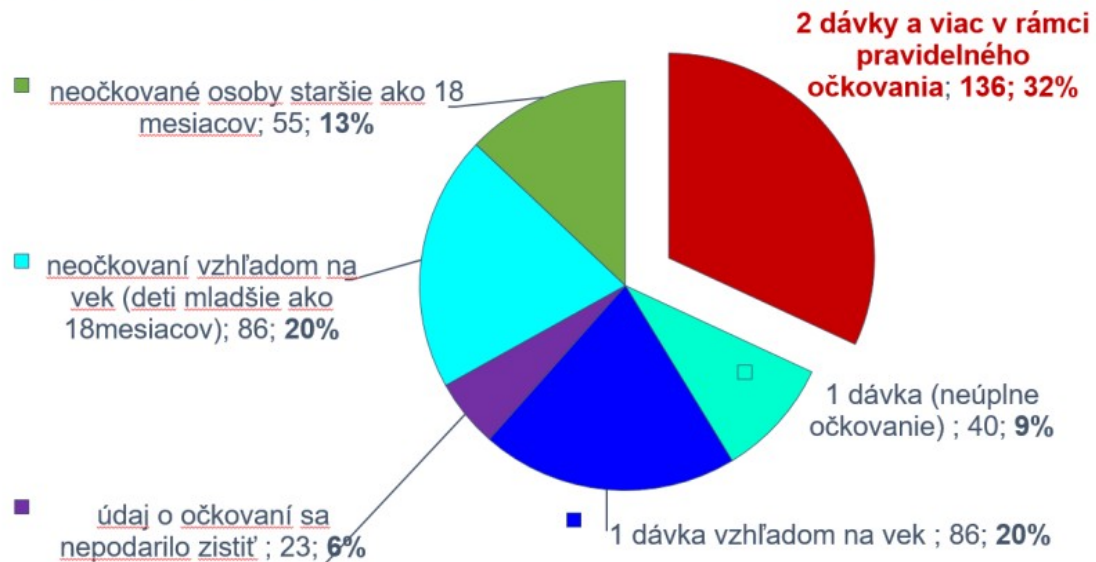
Je zjavné, že zaočkovanosť vyššia než 95% je len u tetanu a záškrť, pričom tieto toxoidové vakcíny z princípu činnosti nebránia šíreniu ochorenia. Preto ani nemôžu vytvárať "kolektívnu imunitu".

Epidémie osýpok na Slovensku

Očkovací status chorých v epidémii osýpok v roku 2018 v okrese Michalovce:³

Graf III.3.7.4.

Očkovací status

Z údajov pre celé Slovensko vyplýva: 81% chorých na osýpky bolo zaočkovaných aspoň 1 dávkou vakcíny z tých, ktorých status bol známy a mohli byť zaočkovaní z hľadiska veku a kontraindikácií. RÚVZ vyslovil pochybnosti o reálnej zaočkovanosti detí, počkáme si na výsledky vyšetrovania.

³ RÚVZ v Banskej Bystrici. Analýza epidemiologickej situácie a činnosti odborov epidemiológie v Slovenskej republike za rok 2018. https://www.epis.sk/InformacnaCast/Publikacie/VyroczneSpravy/Files/VS_SR_2018.aspx

Regionálna zaočkovanosť nesúvisí s epidémiami

Najnižšiu zaočkovanosť zaznamenal Bratislavský, Trenčiansky a Banskobystrický kraj, kde klesla pod úroveň 95%. Avšak v týchto krajoch sa významné epidémie osýpok nevyskytli. Ani v okrese Kysucké Nové Mesto, so zaočkovanosťou detí v ročníku narodenia 2016 iba 87,18%.⁴

Na druhú stranu, RÚVZ Trebišov uviedol v septembri 2018: "*Podľa zistených výsledkov je v okrese Trebišov v skupine detí vo veku od 15 mesiacov do 18 rokov zaočkovaných 1. dávkou proti osýpkam 99% detí podliehajúcich tomuto očkovaníu a 2. dávkou je zaočkovaných 97,2% detí.*"⁵

O dva týždne neskôr vypukla v okrese epidémia. Ochorelo 143 osôb, prevažne detí (priemerný vek chorých 7,7 rokov). Podľa ÚVZ SR "*pravdepodobne v dôsledku prirodzenej migrácie obyvateľstva.*" "**90% ochorení sa vyskytlo v prostredí nízkeho hygienického štandardu bývania.**"⁶

Odmietnutie očkovania nesúvisí s epidémiami

Mnoho rodičov sa pýtalo, kedy na Slovensku bolo neočkované dieťa pre odmietnutie príčinou epidémie v materskej škole. MZSR žiadny prípad neuviedlo. Vieme prečo - lebo **neexistuje**.

V súvislosti s epidémiami osýpok sme totiž žiadali informácie o štruktúre neočkovaných z hľadiska dôvodu neočkovania. Odpoveď RÚVZ Trebišov: "**104x** nebol v zdravotnej dokumentácii záznam o žiadnom očkovaní proti osýpkam (z toho: 2x neočkovaní pre kontraindikáciu, 2x **neočkovaní pre odmietnutie**, 68x neočkovaní pre vek, 32x neočkovaní)".⁷

Ďalšie informácie nám poskytol ÚVZ SR: "*V rámci výskytu prípadov osýpok za rok 2018 sme z celkového počtu 298 detí do 10 rokov evidovali 297 detí (52,6% z celkového počtu chorých osôb), ktoré neboli očkované vôbec alebo boli očkované čiastočne vzhľadom na vek. Odmietnutie očkovania bolo uvedené u jedného 3-ročného dieťaťa.*"...

"*Z celkového počtu 150 prípadov osýpok za rok 2019 (január - marec) bolo zaznamenaných celkovo 117 detí do 10 rokov (78 % z celkového počtu chorých osôb), z ktorých bolo u deviatich hlásené neočkovanie z dôvodu kontraindikácie (0 rokov - 1x, 1-4 roky - 6x, 8-9 rokov - 3x). Odmietnutie očkovania bolo uvedené u dvoch 2-ročných detí.*"⁸

RÚVZ Vranov nad Topľou: "*Zo 115 detí, ktoré ochoreli na osýpky, bolo 29 neočkovaných pre vek (mladší ako 15 mesiacov) alebo pre kontraindikácie. Neúplné očkovanie, len jednou dávkou, malo 5 detí. Ostatné deti, ktoré ochoreli na osýpky (81) neboli očkované preto, že sa na povinné očkovanie ani po výzve detského lekára nedostavili.*"⁹

Odmietnutie očkovania nebolo dôvodom epidémií. Z dostupných informácií vyplýva, že väčšina chorých detí pochádzala z podmienok **nízkeho hygienického štandardu, ktoré asi nezažili ani preventívnu prehliadku u lekára** (nedostavili sa na ňu, ako píše RÚVZ Vn/T), a kde sa nerešpektovali ani nariadené karanténne opatrenia RÚVZ.

Naopak, rodičia, ktorí zo starosti o zdravie dieťaťa vedome odmietajú očkovanie, sú ochotní v prípade epidémie rešpektovať **karanténu** a predísť tak šíreniu nákazy.

---

4 ÚVZ SR. Výročná správa o činnosti úradov verejného zdravotníctva v SR podľa jednotlivých odborov verejného zdravotníctva za rok 2018. http://www.uvzsr.sk/docs/vs/vyrocná_správa_2018.pdf

5 RÚVZ so sídlom v Trebišove. Epidémia osýpok v okrese Trebišov – aktuálne informácie a odporúčania 24.01.2019. http://www.ruvzvt.sk/wp-content/pdf_downloads/osypky_24_1_2019_analyza_epidemie_tv.pdf

6 ÚVZ SR. Na protiepidemických opatreniach proti osýpkam v okrese Trebišov spolupracuje viacero zložiek, budú v tom pokračovať i naďalej. Utorok, 19 Február 2019

7 RÚVZ so sídlom v Trebišove. Sprístupnenie požadovaných informácií, 7.5.2019, A/2019/00440-3

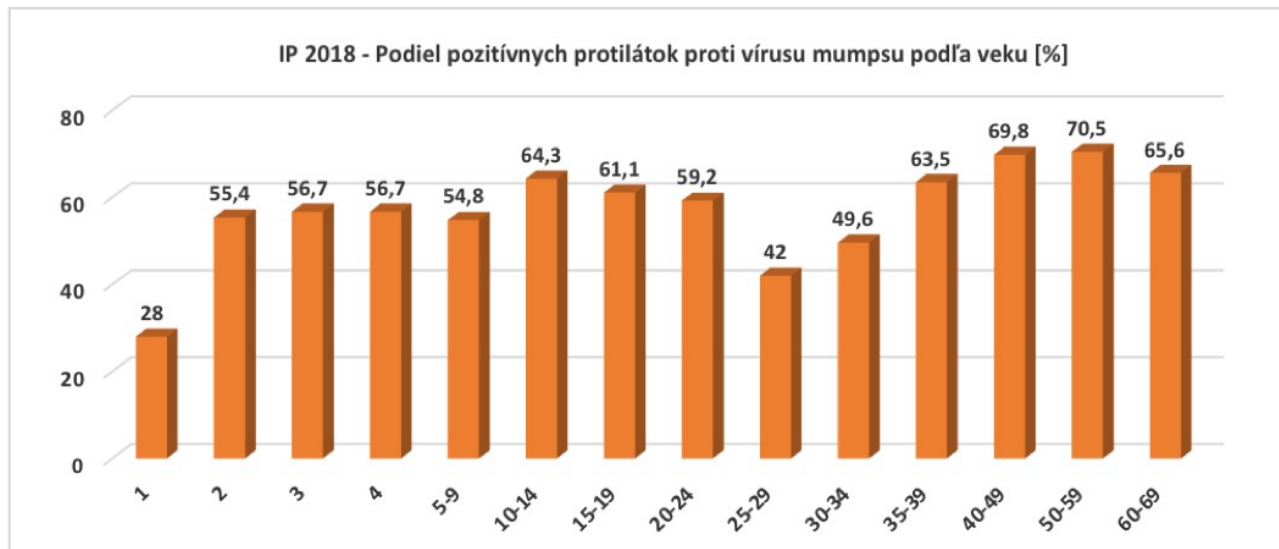
8 ÚVZ SR. Žiadosť o poskytnutie informácií - odpoveď. 10.5.2019. RK/3242-U2019

9 RÚVZ Vranov nad Topľou. Koniec epidémie osýpok v okrese Vranov nad Topľou. 22.7.2019. http://www.ruvzvt.sk/files/osypky_aktualne.pdf

Imunologický prehľad 2018

AK: "Nič v živote, v medicíne nie je stopercentné. Tak to nečakajte ani od vakcinácie."

Nečakáme. Očkované deti môžu ochorieť a šíriť ochorenie. Napríklad podľa imunologického prehľadu, iba **56,7%** detí vo veku materskej školy má ochrannú hladinu protilátok proti mumpsu.¹⁰

Koho vlastne "chránime"?

Ministerstvo zdravotníctva tvrdí, že cieľom novely je ochrániť deti v kolektívoch materských škôl, ktoré nemohli byť očkované pre kontraindikácie. Viackrát sme sa pýtali, kto sú tieto deti a koľko ich vlastne navštevuje MŠ. Podľa prof. Zuzany Krištúfkovej, predsedníčky SEVS, by malo ísť najmä o deti po transplantácii alebo s onkologickým ochorením.

Pýtala sa na to aj matka imunosupresívneho dieťaťa: „Mám totiž dcérku pred transplantáciou pečene, musím ju varovať aj pred obyčajnou nádchou. A teraz už s istotou viem, že moje dieťa do škôlky chodiť nebude. A rovnako musí uvažovať každý zodpovedný rodič s imunosupresívnym dieťaťom. Tieto deti minimálne do 6. roku veku ostávajú v domácej starostlivosti, a čo možno maximálne izolované. V škôlke by ich ohrozovala hocijaká viróza, infekcia a choroba.“

Odpoveď: "ÚVZ SR **nedisponuje informáciou, koľko imunosupresívnych detí po transplantácii alebo onkologických pacientov v súčasnosti reálne navštevuje predškolské zariadenie.**"¹¹

Každý rodič vie, že kolektív materskej školy predstavuje doslova trhovisko najrôznejších baktérií a vírusov. **Ak vážne imunosupresívne deti navštevujú materské školy, je to riskantné.**

Slovensko vs škandinávске krajiny

AK: "Ja by som bola super, keby slovenská populácia bola taká ako škandinávska. Škandinávске krajiny nemajú povinné očkovanie, ale preočkovanosť je vyššia kolektívna ako u nás."

V skutočnosti, spomedzi škandinávskych krajín iba Švédsko má vyššiu zaočkovanosť, a to priemerne o niečo vyše 1 percento. Nórsko má zaočkovanosť vyššiu iba u MMR vakcíny, a to iba o 0,25 percenta, u ostatných vakcín má zaočkovanosť nižšiu. Ostatné **škandinávске krajiny majú priemernú zaočkovanosť nižšiu ako Slovenská republika.**¹

Berieme ministerku zdravotníctva za slovo: podme jednat' o dobrovoľnom očkovaní.

10 ÚVZ SR. Imunologický prehľad v Slovenskej republike v roku 2018 - Záverečná správa. http://www.uvzsr.sk/docs/info/ip/IP2018_Zaverecna_sprava.pdf

11 ÚVZ SR. Žiadosť o poskytnutie informácií - odpoveď. 10.4.2019, RK/2614/2019

	vakcína	2015	2016	2017	2018	priemer
Dánsko	DTP3	93	94	98	97	95,5
	MCV1	91	94	97	95	94,25
	PCV3	91	94	97	96	94,5
Nórsko	DTP3	95	96	96	96	95,75
	MCV1	95	96	96	96	95,75
	PCV3	93	94	94	94	93,75
Švédsko	DTP3	98	98	97		97,67
	MCV1	98	97	97	97	97,25
	PCV3	97	97	97	97	97
Fínsko	DTP3	97	92	89	91	92,25
	MCV1	95	95	94	96	95
	PCV3	92	87	85	88	88

Záver

- Problém kontraindikovaných detí, ktoré údajne treba chrániť v materských školách, považujeme za virtuálny, pretože ani MZSR netuší, koľko ich vôbec navštevuje MŠ. Vzhľadom na rizikovosť tohto prostredia, pochybujeme, že v MŠ nájdeme ťažšie stupne imunosupresie.
- Odopretie materskej školy, čiže segregácia detí neočkovaných pre odmietnutie, nerieši problém, pretože tieto deti na Slovensku nie sú príčinou epidémií.
- Väčšina vakcín v plošnom očkovačom programe je určená na predchádzanie vážnemu priebehu ochorenia u očkovaného a nebránia nakazeniu a nákazlivosti;¹² prenos nákazy môže rovnako dobre nastať z očkovaného dieťaťa ako neočkovaného. Alebo, ako v prípade tetanu, nejde vôbec o ochorenie prenosné z človeka na človeka. Vyžadovať očkovanie týmito vakcínami pre vstup do škôlky zväčša nedáva zmysel a porušuje ústavné princípy.
- Imunologický prehľad ukazuje, že značná časť očkovaných detí nemá ochrannú hladinu protilátok. Keby bolo skutočne cieľom chrániť kontraindikované deti, každé dieťa pred prijatím do MŠ, aj očkované, by muselo podstúpiť test protilátok.
- Skúsenosť Českej republiky, kde platí segregácia neočkovaných detí už 18 rokov, ukazuje, že sa týmto opatrením ani nezvýšila zaočkovanosť, ani nezabránilo šíreniu epidémií.
- **Veríme, že novela dosiahne tri veci:**
  - nespravodlivo poškodí deti vylúčením z kolektívu a odopretím vzdelania,
  - uvrhne do sociálnej biedy viaceré rodiny s deťmi poškodenými očkovaním, ktoré nebudú riskovať ďalšie očkovanie a jeden z rodičov sa bude musieť vzdať zamestnania kvôli nedostupnosti materskej školy; najohrozenejšie budú slobodné matky,
  - zvýši riziko poškodenia tých detí, ktorých rodičia odmietali očkovanie z dôvodu predošlých nežiaducich účinkov, no pod hrozbou sociálnej biedy budú donútení očkovať, v situácii, kedy stále nemáme systém na odškodňovanie nežiaducich účinkov očkovania.

Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania, o. z.

IČO: 42126835

8. 10. 2019

Pre ďalšie informácie sa obráťte na: kontakt@rizikaockovania.sk

¹² Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania, o.z. Pripomienky k PI/2019/79 k návrhu novely zákona č. 355/2007. http://rizikaockovania.sk/spravy/pi_pripomienka_2019.pdf